

2. september, 2024
Til Landbrugsstyrelsen
24-11-000010

Høringsvar til bekendtgørelsen om kompensation for opfyldelse af mindstekrav om brug af og tilskud til yderligere frivillig brug af metanreducerende foder i 2025

Rådet for Grøn omstilling (RGO) takker for muligheden for at indgive bemærkninger til krav om og tilskud til brug af metanreducerende foder. RGO anerkender klimapotentialt af det metanreducerende foder Bovaer (3-NOP (3-nitrooxypropanol)), men vi er skeptiske over for udbredelsen af det på grund af dets påvirkning af de økologiske bedrifter og andelen af køer på græs, dyrevelfærden, samt merudledningen af brint. Derudover risikerer mindstekravet og tilskuddet at fastholde den nuværende intensive animalske produktion fremfor at tilskynde en strukturel omstilling i retning mod øget vegetabilsk produktion, hvilken bl.a. Klimarådet har fastslået er nødvendig for at nå landbrugsaftalens mål, Danmarks nationale klimamål og internationale forpligtelser¹. Disse bekymringer er uddybet nedenfor.

De økologiske bedrifter og andelen af køer på græs

RGO er bekymret for, at kravet om og tilskuddet til brug af Bovaer vil mindske de konventionelle landbrugs incitament til at have kvæg på græs eller omlægge til økologisk bedrift, og at tilskuddet dermed forventes at opretholde eller øge antallet af konventionelle køer på stald. Dette er ikke i overensstemmelse med et bæredygtigt dyrehold, da køer i et bæredygtigt system vil græsse på marken og dermed udfylde deres naturlige og vigtige rolle for næringsstofkredsløbet og mikroorganismer i jorden, bidrage til bedre sædskifter og ikke mindst understøtte biodiversiteten. Disse funktioner i økosystemer og for bedriften opnås ikke i samme grad med kvæg der holdes på stald. Derudover viser undersøgelser fra Holland² og Sverige³, at kvægs metanudslip kan sænkes med cirka 30 pct., hvis dyrene kun græsser frisk græs og ikke staldfodres. Derfor mener RGO, at virkemidler som Bovaer ikke er den rigtige vej at gå, når der sandsynligvis er andre og bedre virkemidler til at opnå samme resultat. Som minimum bør der indføres et tilsvarende tilskud til køer på græs og klimaeffekten heraf.

---

¹ https://klimaraadet.dk/sites/default/files/node/field_file/Klimarådet_Statusrapport%202024.pdf

² <https://research.wur.nl/en/publications/enterische-methaanemissie-van-melkvee-in-relatie-tot-vers-graskwa>

³ <https://jordbruksverket.se/jordbruksmiljon-och-klimatet/forskning-och-fakta-om-ekologisk-produktion/arkiv/2023-06-13-betande-kor-kan-ge-mindre-metan-an-koer-pa-stall>

Dyrevelfærd

RGO er bekymret for Bovaers påvirkning af dyrevelfærden, da denne ikke er tilstrækkeligt belyst. Regeringen har tidligere erkendt, at EFSA's vurdering af Bovaer kun inddrager oxikologiske effekter og ikke dyrevelfærd i bredere forstand. I forlængelse heraf har et studie⁴ fra Aarhus universitet konkluderet, at Bovaers indvirkning på dyrevelfærden ikke er tilstrækkeligt belyst. Derudover viser studiet, at køer med store doser Bovaer i foderet spiser mindre, hvilket kan skyldes, at fodertilsætningsstoffet giver ubehag for koen. I forlængelse af punktet ovenfor tilskynder brugen af Bovaer til at holde kvæg på stald frem for på græs, hvilket ofte vil betyde forringet dyrevelfærd. Køer på græs kan udøve deres naturlige adfærd, som at rejse og lægge sig, de får mere motion, klovsundheden er bedre pga. det blødere underlag, og dødeligheden er lavere⁵. RGO er derfor bekymret for, at bekendtgørelsen er i modstrid med landbrugsaftalen fra 2021, hvor parterne blev enige om, at brugen af fodertilsætningsstoffer ikke må forringe dyrevelfærden.

Merudledning af brint

RGO vil gerne rejse en bekymring angående Bovaer's samlede klimaeffekt, da et studie⁶ viser, at anvendelsen af Bovaer øger produktionen af brint 3-5 gange. Brint har et GWP (Global Warming Potential) på 5.8 over 100 år, mens metan har et GWP på 28 over 100 år, ifølge IPCC. Det fremgår ikke af "Klimavirkemiddelkataloget" fra Aarhus Universitet om merudledningen af brint er medregnet i den samlede klimaeffekt ved brugen af Bovaer⁷. Såfremt det ikke er tilfældet, bør den øgede brintproduktion indgå i den samlede vurdering af klimaeffekten.

Fastholdelse af den intensive animalske produktion

Afslutningsvis mener RGO, at kravet om og tilskuddet til Bovaer vil fastholde den intensive animalske produktion og udskyde den nødvendige strukturelle omstilling af dansk landbrug i retning mod øget plantebaseret produktion, der holder sig inden for de planetære grænser. I RGO mener vi, at det er skalaen og måden hvorpå vi holder køer, der er problemet fremfor koen i sig selv. Produktionen af foder og animalske fødevarer står for cirka

---

⁴ <https://dca.au.dk/aktuelt/nyheder/vis/artikel/undersogelse-af-metan-reducerende-foder-til-koer>

⁵ <https://okonu.dk/mark-og-stald/forsker-ideelt-set-burde-alle-koer-komme-pa-graes>
<https://okologi.dk/viden-om-oekologi/landbrugsproduktion/kvaeg/indsatser-for-bedre-dyrevelfaerd/giv-koerne-mere-graes/>

⁶ https://pure.au.dk/ws/portalfiles/portal/227946114/Rumen_hydrogen_metabolism_Bovaer_081221.pdf

⁷ https://pure.au.dk/ws/portalfiles/portal/380624507/Klimavirkemiddelkataloget_2024_inkl._boblerlisten_10.06.2024.pdf

89 pct. af landbrugets udledninger⁸, hvorfor omfanget af den nuværende intensive animalske produktion skal begrænses og ikke opretholdes via teknologier som Bovaer. Klimarådet har advaret mod netop at give *"støtte til teknologier, der opretholder en produktion, som skal ændres markant på sigt"*⁹. Bovaer udgør en sådan teknologi, der opretholder en animalsk produktion, som skal ændres markant set i lyset af klimakrisen og de planetære grænser.

Kontakt:

Niklas Sjøbeck Jørgensen, seniorrådgiver: +45 33181945, niklas@rgo.dk

Lærke Kjærbye-Thygesen: laerke@rgo.dk

---

⁸<https://rgo.dk/wp-content/uploads/fra-foder-til-foede.pdf>

⁹ https://klimaraadet.dk/sites/default/files/node/field_files/Landbrugets%20omstilling%20ved%20en%20drivhusgasafgift_final.pdf